

**การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
THE ENHANCMENT OF LEARNING MANAGEMENT QUALITY
UNDER THAI QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER
EDUCATION (TQF: HEd) FOR PRE-SERVEICE TEACHERS
THROUGH COOPERATIVE LEARNING**

โอภาส สุขหวาน
Ophat Sukwan

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand.

*Corresponding author, E-mail: ophast@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Team Game Tournament) เทคนิคการต่อภาพ (Jigsaw) เทคนิคการคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think Pair Share) เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (Team Discussion) และเทคนิคการทำงานเป็นกลุ่ม (Team Pair Share) และสอดแทรกกิจกรรมเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบก่อน และหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Design) กับนิสิตครูชั้นปีที่ 3 ในสาขาวิชาเอกการสอนฟิสิกส์ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 2) เครื่องมือวัดคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย แบบทดสอบปรนัยเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบอัตนัยเพื่อวัดทักษะการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามเพื่อวัดจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผลวิจัยพบว่าการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลให้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครูตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) คะแนนจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนิสิตครูตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้นิสิตครูมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้ คือเกิดความรู้ความเข้าใจและมั่นใจในความสามารถของตนในการประยุกต์ใช้

ความรู้ในด้าน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าทาง
ด้านวิชาชีพครู การทำงานเป็นทีม และการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการจัดการเรียนรู้ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

Abstract

This research aims to study the effect of the enhancement of learning management quality under Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF:HEd) for pre-service teachers through cooperative learning which consists of Team Game Tournament, Jigsaw, Think Pair Share, Team Discussion, Team Pair Share, and teacher professional ethics activity, accordingly. The research was conducted in classroom action research using pretest -posttest design with the third year pre-service physics teachers selected by purposive sampling. Research tools were 1) cooperative learning lesson plans and 2) measuring quality of learning tools consisting of multiple-choice test to measure academic achievement, a subjective test to measure learning skills, questionnaire to measure ethics. The research finding showed that the resulted 1) the posttest of academic achievement (learning standard of knowledge) statistically higher than pretest at the .01 level of significance and statistically higher than the criterion at the .05 level of significance, 2) the learning management skills(learning standard of learning skills) by average at the good level which statistically higher than the criterion at the .01 level of significance, 3) the posttest of teacher professional ethics(learning standard of moral and ethics) statistically higher than pretest at the .01 level of significance and statistically higher than the criterion at the .01 level of significance. Furthermore, pre-service teachers had positive opinions towards learning management i.e. learning knowledge, understanding and confidence in their ability to apply in the field of designing learning activities, writing lesson plans, having self esteem of the teaching profession, teamwork and recognizing the different opinions.

Keywords: Cooperative learning, Learning achievement, Learning management skill, Teacher professional ethics

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 [1] กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และเพื่อเป็นการพัฒนาไปอีกระดับหนึ่งของการประกันคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้ดำเนิน

การจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้สถาบัน อุดมศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้บัณฑิต มีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนด ในมาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชานั้นๆ โดย ดำเนินการในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาอาจารย์ ทั้งด้านวิชาการวิธีการสอนและวิธีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

และการวิจัยให้เพียงพออย่างมีคุณภาพ การจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรนั้นๆ เป็นต้น เพื่อเป็นหลักประกันที่ชัดเจนในคุณภาพของบัณฑิตระดับอุดมศึกษา อีกทั้งเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้แต่ละสถาบันมีการพัฒนาคุณภาพที่สูงขึ้น

สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นศาสตร์เกี่ยวกับศิลปะและจิตวิทยาการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ การผลิตครูใหม่หรือการเตรียมครู และบุคลากรทางการศึกษาก่อนประจำการ รวมทั้งการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในระบบการศึกษาและวิชาเอกต่างๆ สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการกันระหว่างสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาคนทั้งในวัยเรียนและนอกรั้วเรียนให้มีคุณภาพ สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้จึงได้พัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ขึ้น [2] ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งหวังให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรม การจัดการเรียนรู้ ระเบียบวิธีวิจัย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการติดตามพัฒนาการของศาสตร์ต่างๆ เป็นต้น และได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มุ่งหวังให้บัณฑิตแสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีคุณธรรมที่เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจโลกมีจิตสาธารณะ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดี อีกทั้งสามารถจัดการและคิดแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงสัมพัทธ์โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น และประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

2) ด้านความรู้ มุ่งหวังให้บัณฑิตมีความรอบรู้ในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาที่จะสอนอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง และเป็นระบบ มีความตระหนักรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ ทั้งการบูรณาการข้ามศาสตร์และการบูรณาการกับโลกแห่งความเป็นจริง มีความเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้งตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและการวิจัยในการต่อยอดความรู้ และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าองค์ความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านทักษะทางปัญญา มุ่งหวังให้บัณฑิตสามารถคิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน การวินิจฉัย แก้ปัญหา และทำการวิจัยเพื่อพัฒนางาน และพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดแก้ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน เสนอทางออก และนำไปสู่การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ และมีความเป็นผู้นำทางปัญญาในการคิดพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ และการพัฒนาศาสตร์ทางครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างมีนวัตกรรม

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ มุ่งหวังให้บัณฑิตมีความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และทางสังคม มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มและระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ และมีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มุ่งหวังให้บัณฑิตมีความไวในการวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติ หรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูดและภาษาเขียน อันมีผลให้สามารถเข้าใจ องค์ความรู้ หรือประเด็นปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการ ประมวลผล แปลความหมาย และเลือกใช้ข้อมูล สารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนือง และมีความสามารถในการสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน และนำเสนอ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลและกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน

6) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งหวัง ให้บัณฑิตมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มี รูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่จะสอน อย่างบูรณาการ

จากความมุ่งหวังของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ จะเห็นได้ว่าบทบาทของอาจารย์ที่สอนในสาขา ครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์จำเป็นต้องจัดการ ศึกษาโดยคำนึงถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ตามที่กล่าวมาข้างต้น ผ่านกระบวนการจัดการเรียน การสอนในลักษณะต่างๆ ที่จะส่งเสริมให้เกิดมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ต่างๆ

สำหรับการจัดการเรียนการสอนนั้น จากที่ พรพิมล พรพิรชนม์ [3] อ้างอิงของจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ในลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันเรียนรู้ คือการเรียนรู้ที่ต่างคนต่างรับผิดชอบในการเรียนรู้ ของตนและในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิก

คนอื่นเรียนรู้ด้วย ทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักการศึกษาที่สำคัญ ที่เผยแพร่แนวคิดนี้ ได้แก่ Slavin and etc. [4] ได้ให้ความหมายว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้น การจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทรรศนการ กำลังใจ และความรับผิดชอบ ทั้งนี้องค์ประกอบของการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 1) การพึ่งพาอาศัย และเกื้อกูลกัน (positive interdependence) 2) การปฏิสัมพันธ์หรือกัอย่างใกล้ชิด (face to face interaction) 3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability) 4) การปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (interpersonal and small-group skills) และ 5) กระบวนการกลุ่ม (group processing) ทั้งนี้ทิสนา แชมมณี [5] ได้แบ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยทั่วไป ออกเป็น

1. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ ซึ่งใช้วิธีดำเนินการ วางแผน จัดการ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
2. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็น ทางการ เป็นการจัดขึ้นเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว และสอดแทรกในวิธีการสอนรูปแบบอื่นๆ
3. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์ ร่วมกันอย่างยาวนานจนเกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแนม นอกจากนี้ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ [6] ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ นั้น 1) ควรจัดกลุ่มให้แต่ละความสามารถและร่วมงานกัน ได้ดี มีระยะเวลาในการเรียนร่วมกันเป็นระยะเวลา นานเพียงพอ 2) มีการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญ ของการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ สร้างร่วมกันภายในกลุ่มและภายในห้องเรียน 3) มีการสร้างความมุ่งมั่นในการทำงานให้เกิดขึ้น 4) ดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายด้วยเทคนิค

ต่างๆ ตามขั้นตอน ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ต้องการ และ 5) ก่อให้เกิดการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีเทคนิคที่หลากหลาย เช่น เทคนิคการต่อเรื่องราว (jigsaw) เทคนิคคู่คิด (think pair share) เทคนิคคู่ตรวจสอบ (pair check) เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง (round robin) เทคนิคโต๊ะกลม (roundtable) เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning together) เทคนิคช่วยกันคิด (numbered heads together) เทคนิคกลุ่มสืบค้น (group investigation) เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน (team games tournament) เทคนิคแบ่งปันความสำเร็จ (student teams achievement division) เทคนิคการสัมภาษณ์สามขั้นตอน (three step interview) และเทคนิคช่วยกันคิดช่วยกันเรียน (team assisted individualization) เป็นต้น โดยประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ศึกษา ข้ามมณี [5] ได้กล่าวถึงไว้ ประกอบด้วย

1. ทำให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เกิดความคงทนของความรู้ มีแรงจูงใจ รู้จักการใช้เวลา การใช้เหตุผล และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน ส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือกัน มีน้ำใจ ยอมรับในกติกา และผลของการทำงาน มีความใส่ใจผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง

3. ทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น เนื่องจากมีความรู้สึกที่ดีในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีทักษะทางสังคมในการเผชิญและจัดการกับปัญหาได้

จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่กล่าวมาข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน เรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามศักยภาพของแต่ละบุคคลโดยมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมือนกัน การจัดการเรียนรู้ในลักษณะ

นี้สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และมีทักษะทางสังคมตลอดจนมีคุณลักษณะตามที่พึงประสงค์ ซึ่งผู้สอนสามารถใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถใช้เทคนิคต่างๆ ที่หลากหลาย โดยผู้สอนต้องมีการเตรียมการทั้งด้านเนื้อหา กิจกรรมตลอดจนสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ในส่วนของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ได้ ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมาปฏิรูปการสอนในรายวิชา ศษ 331 วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิชาชีพครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ และ 3) จรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.1 ขอบเขตของเนื้อหา วิชา ศษ 331 วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ

1.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นิสิตครู หลักสูตร การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ศษ 331 วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) และได้มาโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบ เจาะจง (purposive sampling) โดยพิจารณาจาก กลุ่มนิสิตครูที่ลงทะเบียนเรียนกับผู้วิจัยได้แก่ นิสิตครูสาขาวิชาเอกการสอนฟิสิกส์ จำนวน 37 คน

1.3 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้ วิชาชีวศษ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพการจัดการ เรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้

1.3.2 ทักษะการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการจัดการ เรียนรู้

1.3.3 จรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. เครื่องมือในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ วิชาชีวศษ ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.2 เครื่องมือที่ใช้วัดคุณภาพการ จัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษา

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 35 ข้อ 4 ตัวเลือก ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎี การจัดการเรียนรู้ 2) รูปแบบการสอนและการจัดการ เรียนรู้ 3) กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการคิดขั้นสูง 4) สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การประเมิน ตามสภาพจริง 6) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 7) การจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม คุณภาพเครื่องมือ ได้ค่า IOC 0.67-1.00 ค่าอำนาจจำแนก 0.21-

0.58 ค่าความยากง่าย 0.21-0.79 และค่าความ เชื่อมั่น 0.92

2.2.2 แบบทดสอบแบบอัตนัยวัด ทักษะการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

2.2.3 แบบสอบถามวัดจรรยา บรรณวิชาชีพครูตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีลักษณะแบบประเมินค่า 4 ระดับ วัด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจรรยาบรรณ ต่อวิชาชีพ 2) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อตนเอง 4) จรรยาบรรณ ต่อผู้รับบริการ และ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม คุณภาพเครื่องมือได้ค่า IOC 0.67-1.00 และค่า ความเชื่อมั่น 0.89

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือในการวิจัยไปให้ผู้ทรง คุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ผ่าน เรียนรายวิชานี้มาแล้วในภาคเรียนที่ผ่านมา และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. ประเภทการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom action research) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ pretest-posttest design

4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวม ข้อมูลดังนี้

4.1 ชั้นเตรียม โดยวิเคราะห์และจัดทำ บทเรียน เอกสารประกอบการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม

4.2 ชั้นทดลอง ใช้แบบแผนการวิจัย แบบ one-group pretest-posttest

4.2.1 ทดสอบก่อนเรียนกับนิสิต ครูกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดจรรยาบรรณ วิชาชีพครู

4.2.2 ดำเนินการทดลองสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่ม ตัวอย่าง โดยใช้ประเภทการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2 ประเภท ได้แก่ 1) การร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal cooperative learning) ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (team game tournament) เทคนิคการต่อภาพ (jigsaw) และ 2) การร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (informal cooperative learning) ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคการคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (think pair share) เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (team discussion) และเทคนิคการทำงานเป็นกลุ่ม (team pair share) และสอดแทรกกิจกรรมเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นเวลา 14 สัปดาห์ ขณะดำเนินการทดลองผู้วิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียน ให้ผู้เรียน ได้ใช้กระบวนการกลุ่ม คู่และรายบุคคลเพื่อร่วมมือ ในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสะท้อน การเรียนรู้ร่วมกัน

4.2.3 ทดสอบหลังเรียนกับนิสิต ครูกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถามวัดจรรยาบรรณวิชาชีพครู

4.3 ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test for dependent samples และ one sample t-test

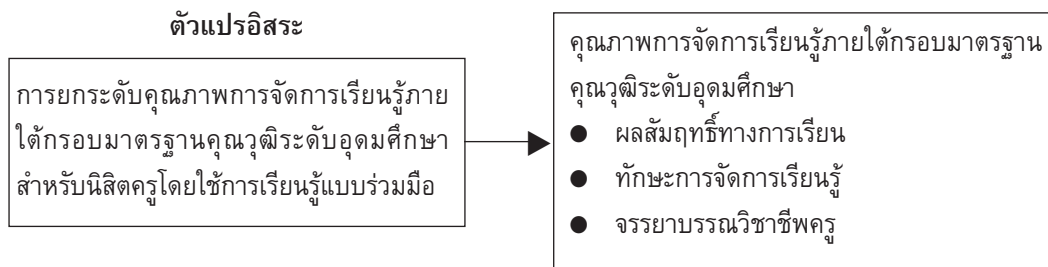
5. สมมุติฐานและกรอบแนวความคิดของการวิจัย

5.1 สมมุติฐาน

การยกระดับคุณภาพการจัดการ เรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้นิสิตครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จรรยาบรรณวิชาชีพครู สูงขึ้นและผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และทักษะการจัดการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

5.2 กรอบแนวความคิดของแผนงานวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของแผนงานวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มทดลองเป็นเวลา 14 สัปดาห์ ตามกรอบเนื้อหาของ รายวิชาดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ลำดับที่	หัวข้อ	เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ	กิจกรรมส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครู
1	ทดสอบก่อนเรียน ประกอบด้วย แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามจรรยาบรรณวิชาชีพครู		
2	แนวคิดและทฤษฎี การจัดการเรียนรู้	เทคนิคการคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think Pair Share)	จรรยาบรรณต่อสังคม จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
3-4	รูปแบบการสอนและการจัดการเรียนรู้	เทคนิคการต่อภาพ (Jigsaw)	ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
5-8	กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการคิดขั้นสูง	เทคนิคการทำงานเป็นกลุ่ม (Team Pair Share)	จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อตนเอง
9	สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Team Game Tournament)	จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อตนเอง
10	การประเมินตามสภาพจริง	เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (Team Discussion)	จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อตนเอง
11-15	แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม	เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (Team Discussion) เทคนิคการทำงานเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่ และทำเดี่ยว (Team Pair Share)	จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อตนเอง
16	ทดสอบหลังเรียน ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถามจรรยาบรรณวิชาชีพครู		

เมื่อดำเนินการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครูหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ 2) รูปแบบการสอนและการจัดการเรียนรู้ และ

3) สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนในด้านแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือที่ระดับคะแนน 19.50 คะแนน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครูหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเกณฑ์ที่กำหนด จากการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ (n = 37)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อน		หลัง		t-value ¹
	\bar{X}	(S.D.)	\bar{X}	(S.D.)	
1. แนวคิดและทฤษฎี การจัดการเรียนรู้ (5 คะแนน)	3.00	(1.03)	3.92	(0.83)	4.71**
2. รูปแบบการสอนและการจัดการเรียนรู้ (5 คะแนน)	2.08	(0.89)	3.43	(1.12)	6.45**
3. กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการคิดขั้นสูง (5 คะแนน)	3.27	(0.99)	3.57	(1.01)	1.40
4. สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน (5 คะแนน)	2.89	(0.88)	3.49	(0.96)	3.17**
5. การประเมินตามสภาพจริง (5 คะแนน)	2.24	(0.86)	2.41	(1.28)	0.59
6. แผนการจัดการเรียนรู้ (6 คะแนน)	3.22	(0.89)	3.89	(1.24)	2.66*
7. การจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม (4 คะแนน)	1.05	(0.85)	1.30	(1.20)	1.07
รวม (35 คะแนน)	17.76	(2.45)	22.00	(5.64)	4.49**
t-value ²	2.70*				

* $p < .05$, ** $p < .01$

หมายเหตุ t-value¹ หมายถึง ค่าสถิติเพื่อทดสอบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน t-value² หมายถึง ค่าสถิติเพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 19.5 คะแนน

2. ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูหลังเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดที่ระดับคะแนน 10.00 คะแนน พบว่าระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ และการทดสอบระดับทักษะการจัดการเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดจากการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ (n = 37)

ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้	ความถี่
1. ระดับดีเยี่ยม (13.50 – 15.00 คะแนน)	4
2. ระดับดีมาก (11.50 – 13.49 คะแนน)	19
3. ระดับดี (9.50 – 11.49 คะแนน)	9
4. ระดับค่อนข้างดี (7.50 – 9.49 คะแนน)	4
5. ระดับพอใช้ (5.50 – 7.49 คะแนน)	1
ค่าเฉลี่ยของระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ (แปลความ)	11.39 (ระดับดี)
t-value ¹	4.73**

** $p < .01$

หมายเหตุ t-value¹ หมายถึง ค่าสถิติเพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการจัดการเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 10.00 คะแนน

3. จรรยาบรรณวิชาชีพครูของนิสิตครูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวมและรายด้านในด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อตนเอง และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือที่ระดับคะแนน 3.40 คะแนน พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครูของ

นิสิตครูหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวมและรายด้านในด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ในด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จรรยาบรรณวิชาชีพครู ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเกณฑ์ที่กำหนด จากการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ (n = 37)

จรรยาบรรณวิชาชีพครู	ก่อน		หลัง		t-value ¹		
	\bar{X}	(S.D.)	t-value ²	\bar{X}	(S.D.)	t-value ²	
1. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	3.35	(0.31)	-0.96	3.52	(0.28)	2.63*	3.73**
2. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	3.50	(0.37)	1.58	3.40	(0.38)	-0.06	-1.4
3. จรรยาบรรณต่อตนเอง	3.50	(0.31)	1.99	3.66	(0.27)	5.89*	3.62**
4. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	3.59	(0.29)	4.11**	3.67	(0.31)	5.29**	1.51
5. จรรยาบรรณต่อสังคม	3.36	(0.50)	-0.43	3.46	(0.49)	0.74	1.08
รวม	3.49	(0.26)	2.20*	3.59	(0.25)	4.65**	2.73**

* $p < .05$, ** $p < .01$

หมายเหตุ t-value¹ หมายถึง ค่าสถิติเพื่อทดสอบคะแนนจรรยาบรรณวิชาชีพครู ก่อนและหลังเรียน t-value² หมายถึง ค่าสถิติเพื่อเปรียบเทียบคะแนนจรรยาบรรณวิชาชีพครูหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.40 คะแนน

นอกจากนี้ นิสิตครูได้เสนอความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้หลังจากที่ได้รับการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่าจำนวนนิสิตครูที่แสดงความคิดเห็นสูงสุดร้อยละ 100 ในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าทางด้านวิชาชีพครู การทำงานเป็นทีม การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ในขณะที่จำนวน

นิสิตครูที่แสดงความคิดเห็นน้อยที่สุดร้อยละ 75.68 ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะการประเมินความสามารถของตนเองได้ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนิสิตครูต่อการจัดการเรียนรู้ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ จากการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครู โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ (n = 37)

ความคิดเห็นของนิสิตครูต่อการจัดการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
1. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	37	100.00
2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	37	100.00
3. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	36	97.30
4. การเห็นคุณค่าทางด้านวิชาชีพครู	37	100.00
5. การทำงานเป็นทีม	37	100.00
6. ความรู้ความเข้าใจและทักษะการประเมินความสามารถของตนเองได้	28	75.68
7. การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง	37	100.00
8. การแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างบนพื้นฐานของหลักวิชาการและหลักเหตุผล	35	94.59
9. การเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ	34	91.89
10. อื่นๆ	18	48.65

ทั้งนี้ความคิดเห็นที่นิสิตได้แสดงทัศนคติต่อการจัดการเรียนรู้จากการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ในประเด็นตามตารางที่ 5 สามารถสรุปเป็นสาระสำคัญ ได้ดังนี้

“กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความรู้ใหม่ ได้รับการพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย นำไปประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอนได้จริง และได้รู้วิธีการออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายที่ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนเกิดการมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้”

“กิจกรรมการเรียนรู้ชี้ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถช่วยวางแผนการสอนได้อย่างเป็นระบบ ทำให้ทราบและได้ฝึกทักษะการเขียนแผน และสามารถนำไปใช้ได้จริง”

“กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เห็นความสำคัญและสอดคล้องกันระหว่างการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถใช้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย นำไปใช้ได้จริง”

“กิจกรรมการเรียนรู้ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพครูว่าเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ เป็นอาชีพที่พัฒนามนุษย์ให้มีความรู้ ความดี และมีความสามารถควบคู่กันไป ตลอดจนจนเป็นอาชีพที่มีความสำคัญและมีความรักในวิชาชีพมากขึ้น”

“กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดทักษะและความสามารถในการประเมินตนเองและเพื่อนร่วมกลุ่ม ทำให้รู้จักเด่น จุดด้อย สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเป็นครูและมีทักษะในการทำงาน”

“กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการทำงานเป็นทีม ซึ่งการทำงานเป็นทีมทำให้ต้องใช้กระบวนการกลุ่มช่วยให้สมาชิกภายในกลุ่มมีการรับฟังและแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและหลากหลายบนพื้นฐานของหลักวิชาการและหลักเหตุผล ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่น ฝึกความมั่นใจ กล้าตัดสินใจ กล้าคิด ทำให้ได้รับการพัฒนาทักษะ

ทางสังคม เกิดความสามัคคี ส่งผลให้งานออกมา มีคุณภาพ”

“กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ ซึ่งมีความท้าทายความสำเร็จ และมีความสุขในผลของงาน”

“กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นการพัฒนาทักษะที่หลากหลายทั้งการวางแผน ทักษะการพูด การพัฒนาสื่อในสถานการณ์ที่หลากหลาย พัฒนาความรับผิดชอบ ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า”

จากทัศนคติซึ่งผู้วิจัยได้สรุปประเด็นไว้ จะเห็นว่านิสิตมีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้ จากการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

สรุปและอภิปรายผล

การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา ครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) นั้น ได้ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในด้าน 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ และ 3) จรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งหวังผล ให้เกิดศรัทธาในวิชาชีพครูและมีความมั่นใจในการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นิสิตครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน และสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นไปตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ของมาตรฐานคุณวุฒิระดับ

ปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) และตามหลักการที่ Johnson and etc. [7] ได้บอกไว้ถึงลักษณะของการเรียนแบบ ร่วมมือว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบตนเอง และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างช่วยเหลือกันและทำให้ ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายซึ่งส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยผลการวิจัย สอดคล้องกับกาญจนา คำสมบัติ [8] ที่ใช้เทคนิค การเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักศึกษาสาขาวิทยาการ คอมพิวเตอร์ กับเนื้อหา กำหนดการเชิงเส้น ปัญหา การขนส่ง การวิเคราะห์ตัดสินใจ และเกมการวิเคราะห์ ข่ายงาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ที่กำหนด อีกทั้งผลงานวิจัยของสถาพร ดิยง [9] ซึ่งจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ 2 และ 3 และสาขาชีววิทยาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏราชชนครินทร์ ที่เรียนวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ได้ยืนยันว่าการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยวิธีการเรียน แบบร่วมมือมีผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานกลุ่ม หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับเสาวเพ็ญ บุญประสพ [10] ซึ่งได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดยายร่ม (วัฒนราษฎร์รังสรรค์) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ และพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่า เกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

2. ทักษะการจัดการเรียนรู้พบว่า ค่าเฉลี่ย ของทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูหลังเรียนอยู่ในระดับดีซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญ

ที่ระดับ .01 เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ของมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) และตามข้อสรุปของ Nolinske and Millis [11] ที่ได้สรุปว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และที่สำคัญ เช่นเดียวกันคือมุ่งส่งเสริมทักษะที่จำเป็นด้าน การเรียนรู้ร่วมกันและการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และที่สุเมธนา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา [12] ได้ให้เหตุผลของการนำการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ เพื่อการเรียนการสอนก็เพื่อการเสริมสร้างทักษะ ทางสังคม สร้างสรรค์องค์ความรู้ และฝึกทักษะ กระบวนการกลุ่ม โดยผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของสถาพร ดียิ่ง [9] ที่พบว่ามีผลทำให้นักศึกษามีความสามารถทางการสอนหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3. จรรยาบรรณวิชาชีพครู พบว่า นิสิตครู ซึ่งมีคะแนนจรรยาบรรณวิชาชีพครูโดยรวมก่อน เรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ได้คะแนนหลังเรียนสูง ขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ นิสิตครูยังมีพัฒนาการของจรรยาบรรณ วิชาชีพครูในรายด้าน กล่าวคือด้านจรรยาบรรณ ต่อวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อตนเอง คือคะแนน เฉลี่ยก่อนเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่ได้คะแนน หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของมาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ตามข้อสรุปของสถาพร ดียิ่ง [9] ที่ได้สรุปว่า การเรียนแบบร่วมมือมุ่งพัฒนา คุณลักษณะผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนา ทางสติปัญญาหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทางทักษะ การพัฒนาบุคลิกภาพและเจตคติ โดยผลการวิจัยสอดคล้องกับของศิริมา จังพนาสิน [13] ที่ศึกษาการพัฒนาจรรยาบรรณครูโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าจรรยาบรรณครูที่มี

การพัฒนาในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ต่อผู้รับบริการระดับมากในด้านจรรยาบรรณต่อ ตนเอง ในขณะที่ด้านจรรยาบรรณต่อสังคมอยู่ใน ระดับต่ำสุดคือระดับปานกลาง

จากผลการพัฒนาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการจัดการเรียนรู้และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู นิสิตครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้ คือ เกิดความรู้ความเข้าใจและมั่นใจในความสามารถ ของตนในการประยุกต์ใช้ความรู้ในด้าน การออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าทางด้านวิชาชีพครูการทำงานเป็นทีม และการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งสะท้อนให้เห็น ความศรัทธาที่เกิดขึ้นในวิชาชีพครู และมีความมั่นใจ ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Veenman and etc. [14] ที่ได้ทำการทดลอง และศึกษาผลการสอนรายวิชาการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในสถาบันการศึกษา 2 แห่งในประเทศเนเธอร์แลนด์ ตามองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่าในกลุ่มทดลองทั้งสองแห่งมีองค์ประกอบการ จัดการเรียนรู้สูงซึ่งมีนัยสำคัญใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การฟังพาดคำยและเกื้อกูลกัน (positive interdependence) 2) การปฏิสัมพันธ์หรือกัน อย่างใกล้ชิด (face to face interaction) 3) ความรับผิดชอบ ของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability) 4) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะ การทำงานกลุ่มย่อย (interpersonal and small-group skills) นอกจากนี้ผลการทดลองชี้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งเสริมให้นักศึกษา ครูได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านวิชาการและสังคมไป พร้อมกันและมีความพร้อมที่จะใช้แนวทางการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในบทเรียนต่อไป อีกทั้ง ยังพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ จากนักศึกษาครูกลุ่มนี้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานกลุ่ม และส่งผลให้การทำงานรายบุคคลได้รับผลดีขึ้น อย่างมีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับที่ Slavin and etc. [4] ได้กล่าวไว้ถึงประโยชน์ที่ได้จาก

การเรียนรู้แบบร่วมมือที่นอกเหนือไปจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วคือยังส่งผลให้เกิดความตั้งใจทำในสิ่งที่ท้าทาย เกิดแรงจูงใจ พัฒนาทักษะทางสังคม ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตามมาตรฐานการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาโดยตรง ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งพิจารณาจากคะแนนจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านความรู้ซึ่งพิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนทักษะการจัดการเรียนรู้ และส่งผลโดยอ้อมในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยพิจารณาจากความคิดเห็นที่นิสิตได้แสดงทัศนคติต่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มที่ได้รับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยได้ยืนยันให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และจากการที่ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลายทำให้การเรียนรู้มีรูปแบบที่ทำทนายไม่ซ้ำซาก นิสิตจึงมีทัศนคติในเชิงบวก แต่ทั้งนี้รายวิชา ศษ 331 วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ เป็นรายวิชาที่ต้องบูรณาการศาสตร์ในแขนงวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อการจัดการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาพอสมควร นอกจากนี้ การเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบเฉพาะตัวบุคคลมากกว่า การเรียนรู้แบบทีม จึงควรคำนึงและกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกันและจัดการเรียนรู้ให้สมดุลและเหมาะสมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจบางประการที่ควรศึกษาและวิจัยได้แก่

1. ศึกษาและวิจัยอย่างเจาะลึกในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม เนื่องจากผลการวิจัยไม่แสดงผลการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ศึกษาและวิจัยขยายผลการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในด้านที่เหลือ ซึ่งได้แก่ทักษะทางปัญญา และทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทั้งนี้จากผลการวิจัย ผู้วิจัยคาดหวังให้นิสิตครูที่ผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือในครั้งนี้ได้ซึมซับและนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในอนาคตแห่งวิชาชีพครูต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF : HEd*. สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2556, จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/news8.php>
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี)*. สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2556, จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/news6.php>
- [3] พรพิมล พรพิรชนม์. (2550). *การจัดกระบวนการเรียนรู้*. สงขลา: เทมการพิมพ์สงขลา.
- [4] Slavin, R. Hurley, E. & hamberlain, A. (2003). "Cooperative learning and achievement: Theory and research". in handbook of psychology. pp. 117-198.
- [5] ทิศนา ขมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] สุคนธ์ สินธพานนท์; และคณะ. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- [7] Johnson, R.T., Johnson, D.W. & Holubec, E.J. (1990). *Circle of Learning in the Classroom*. 3rd ed. Edina, MN: Interaction Book Company.
- [8] กาญจนา คำสมบัติ. (2553). *ประสิทธิภาพการใช้แบบฝึกหัดรายกลุ่มในรายวิชาการวิจัยดำเนินงาน*. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [9] สถาพร ดียิ่ง. (2548). *ผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือสำหรับนักศึกษาครู*. ปริญญาโท กศ.ด. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] เสาวเพ็ญ บุญประสพ. (2553). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์เรื่อง "การแปลงทางเรขาคณิต" ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [11] Nolinske, T., Millis, B. Cooperative learning as an approach to pedagogy. *The American Journal of Occupational Therapy*. 53(1): 31-40.
- [12] สุมณฑา พรหมบุญ; และ อรพรรณ พรสีมา. (2556). *การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2556, จาก <http://library.uru.ac.th/webdb/images/party.htm>
- [13] ศิริมา จังพนาสิน. (2548). *การพัฒนาจรรยาบรรณครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- [14] Veenman, S. Benthum, N. Bootsma, D. Dieren, J. & Kemp, N. (2002). *Cooperative learning and teacher education*. *Teaching and Teacher Education*. (18): 87-103.